

HIRO ARIKAWA

Maček gre na pot

Prevod: Domen Kavčič

Prolog

PRED POTJO
ali o tem, kako je zakrknjen potepuh
postal hišni ljubljeneček

Jaz sem mačkon. Imena še nimam. S temi besedami je začel svojo zgodbo neki naš mačji dostojanstvenik.*

Kako dostojanstven je bil zares, ne morem reči; jaz ga prekašam vsaj v tem, da ime imam.

Če mi je to ime všeč, pa je že druga zgodba. Dobil sem namreč povsem napačno za svoj spol.

To je bilo pred kakšnimi petimi leti, ko sem ravno postal polnoleten. Mimogrede: obstaja več načinov za preračunavanje mačje starosti v človeško, pretežno pa ljudje mislijo, da eno mačje leto odtehta dvajset njihovih.

Tisti čas sem najrajši spal na pokrovu srebrnega karavana, parkiranega pred nekim stanovanjskim blokom.

Zakaj tam? Ker me samo s tega avta ljudje niso šč-ščali. Čeprav niso nič več kot navadne opice, ki so se naučile stati pokonci in hoditi po dveh nogah, so to namreč nepopisno prevzeta bitja.

Svoj avto pustijo pod milim nebom, potem se pa jezijo, če po njem stopica mačka. Kaj ne vejo, da nam je dostopen sleherni kotiček tega sveta? Ponesreči na pokrovu pustiš sledove tačk, pa zaženejo cel vik in krik.

Skratka, na tem srebrnem karavanu sem si uredil prav prijetno ležišče. Mojo prvo zimo je bil od sonca ogret pokrov nadvse koristen posteljni grelec, nepogrešljiv za popoldansko dremukanje.

* | Uvod v znameniti japonski roman *Wagahai wa neko de aru* (Jaz, mačkon) Sosekija Natsumeja iz let 1905–1906, ki skozi oči mačjega pripovedovalca satirično obravnava življenje srednjega razreda v času močnega prodora zahodne kulture na Japonsko. (Op. prev.)

Tako sem dočakal pomlad in prvič v svojem kratkem življenju srečno prebil vse štiri letne čase. Za mačko je veličanska sreča, če primijavka na svet spomladi. Čas ljubezni je za našo vrsto v glavnem dvakrat na leto, spomladi in jeseni, ampak mucke, skotene na jesen, le redko preživijo zimo.

Ko sem nekoč tako zvit v klobčič ležal na pokrovu karavana, sem nenadoma začutil vrtajoč pogled. Odškrnil sem veke in ...

Nad mano je stal kakor prekla visok mladenič in milo škilil vame, medtem ko sem spal.

»Ti – a ti zmerom spiš tukaj?«

Recimo, da ja. In kaj potem?

»Si pa res cuker.«

Ja, baje. Sem že slišal.

»Te lahko pobožam?«

Naka, ne bo šlo. »Phhh!« sem pihnil, zamahnil proti njemu s šapo in se mu namrdnil. *Bi bilo tebi všeč, če bi te mršili med spanjem?*

»Zastonj že ne, praviš?«

O, glavca – saj razumeš. Za motenje spanca bi rad nekaj v znamenju. Dvignil sem glavo in ga opazoval, medtem ko je šušteč brskal po vrečki iz trgovine.

»Joj – ne vem, če bo kaj pravšnjega zate.«

Lepo te prosim, potepuške mačke nismo izbirčne Metke. Kaj pa vidim tamle, trakce sušenih pokrovač? Ti bojo čisto v redu.

Povohljaj sem zavojček, ki je kupal iz vrečke, fant pa se je zvito nasmehnil in me potrepljal po glavi. *Hej – prehitevaš!*

»Tole ni zdravo, veš, tega ne. In še pikantno je.«

Zdravo? Pih! Kaj misliš, da si potepuhi, ki živimo iz dneva v dan, lahko privoščimo skrb za zdravje? Gledati moramo, da si napolnimo želodčke, kadar le lahko.

Nazadnje je iz sendviča izvlekel kos pohanega zrezka, odluščil panado in mi ga ponudil na dlani.

Kaj – zdaj naj ga pojem, tebi iz roke? Takale bližina mi ne diši ... mesna pojedina pa še kako. Naj ti bo – česa takega ne dobim pod smrček vsak dan.

Medtem ko sem hlastno mlaskal zrezek, so mi pod brado in do ušes med dlako spolzeli fantovi prsti in me počehljali za uhlji. Ljudem, ki mi dajo kaj za pod zob, pustim, da me pobožajo za kakšen trenutek, ampak tale – ta je bil pravi mojster božanja.

Še malo mi daj, pa me boš smel požgečkati pod brado. Podrgnem se ti z glavo ob roko ... nič lažjega!

»Tale drugi pa ni zate, veš, je samo z zeljem.«

Fant se je namuznil, postrgal panado še z drugega kosa zrezka in mi ga pomolil.

Saj bi snedel tudi tole skorjico, bi bil prej sit. Pustim ti še, da me počohaš, za kolikor si mi dal vbogajme, potem bo pa konec muzike.

Že sem ga mislil spet s tačko, ko je urno umaknil roko, se poslovil in odšel po zunanjem stopnišču bloka.

Glej ga no, mojstrski je tudi tvoj tajming.

Tako je minilo najino prvo srečanje. Do tega, kako mi je dal ime, pa še pridem.

Po tistem se je pod srebrnim karavanom, v senci zadnjih gum, vsak večer znašel kupček mačjih hrustkov. Velik ravno za v človeško pest – za mačko natanko en obrok.

Ponoči mi jih je začel nastavlјati fant iz bloka.

Kadar sva prišla ob istem času, me je v zameno lahko počohal, ampak vestno mi jih je puščal, tudi če me ni bilo.

Včasih se je zgodilo, da so mi hrustke izmahnile druge mačke ali pa je bil fant zdoma in jih niti do jutra nisem dočakal, večinoma pa sem jih dobival redno pest na dan. Saj, ljudje so pač muhasta bitja, nanje se ne gre povsem zanašati. Klataži se znajdemo tako, da si po ulicah spletemo mrežo virov živeža.

Fant je tako postal moj znanec, ki sem ga držal ne preda-leč in ne preblizu. Ravno sva se oba navadila na to razdaljo – ko je na vrata potrkala usoda in najin odnos obrnila na glavo.

In ta usoda je bolela ko sam hudič.

Neke noči so me pri prečkanju ceste v hipu oslepili žarometi. Avtu bi že švignil s poti, če ne bi naenkrat ostro zahupalo. Potem je šlo vse samo še navzdol.

Prestrašil sem se in bil samo za trenutek, za bore pol koraka, prepozen. Zapletel sem se, spotaknil in ... bam! Od silovitega trka me je kar odbilo. Še sam ne vem, kaj točno se je zgodilo.

Ko sem se ovedel, sem tičal v grmovju ob cesti. Po vsem telesu me je bolelo, da še nikoli tako. Ampak bil sem vsaj živ.

Joj, prejoj, kaj me je zadelo? Poskušal sem vstati, a sem že hip zatem predirljivo zajavkal. Av, av, av! Zadnja desna noga me boliii, nekaj je narobe!

V leže sem se skušal stegniti k zadnjim nogam, da bi si polizal rano, ko sem opazil ... ojej ... da mi iz nje štrli kost.

Do takrat sem si izlizal že marsikateri ugriz in ureznino, tudi hujše, česa takega pa še ne. Iz noge štrleča kost me je z grozljivo bolečino opozarjala nase. Pretiravati ji res ne bi bilo treba.

Kaj pa zdaj? Kaj naj? Naj mi kdo ...

„Naj mi kdo pomaga?“ Eh, komu mar neki potepuški maček ...

Vseeno sem v tistem trenutku pomislil na fanta, ki mi je vsako noč prinašal hrustke.

On, sem si rekel – on bi mi verjetno pomagal.

Čeprav si nisva bila prav blizu (saj sem ga držal na varni razdalji), čeprav se nisva bila vajena in čeprav sva se podružila samo takrat, ko mi je prinesel hrano (in si v zameno prislužil čohljaj) – pa vseeno.

Postavil sem se pokonci in poskusil hoditi, vlekoč za sabo zadnjo desno nogo. Že to me je neznosno bolelo. Telo me je

spet in spet izdalo in sesedel sem se na tla. Ne gre več, mi je rojilo po glavi, niti koraka več ne zmorem.

Čeprav se na nočnem potepu nisem preveč oddaljil od bloka, se je, ko sem končno prikrevsal do srebrnega karavana, na nebu že svetlikalo.

Ne gre več, niti koraka več ne zmorem. Po meni je.

Na ves glas sem zamijavkal. »Mij-AAAV!«

Napenjal in napenjal sem glasilke, a je moj glas vse bolj šibel. Bolelo me je že, če sem se samo oglasil – prisežem, da res.

Takrat se je nekdo spustil po stopnišču bloka. Ozrl sem se navzgor in ga prepoznal: bil je tisti fant.

»... Pa si le ti.«

Ves bled v obraz je stekel k meni.

»Kaj je bilo, te je zbil avto?«

Kar sram me je, mičkeno sem ga pokronal.

»Te boli? Seveda te.«

Kaj sprašuješ, a ne vidiš? Ph! Usmili se no uboge mačje pare.

»Tako milo si klical, da si me zbudil. Si mene klical, kaj, mucek?«

Klical, klical, še kako sem te klical. Ti se pa obiraš.

»Mislil si, da ti bom jaz pomagal ...«

Saj veš, v sili še hudič muhe žre, bi se rad posmehnil, fant pa je zasmrkal. *Hej, zakaj pa ti jokaš?*

»Priden, da si se me spomnil.«

Mačke ne jokamo kakor ljudje, a se mi je zazdelo, da vseeno vem, kako je to.

Ko sem že mislil, da je po meni, sem se spomnil nate. Če prideš, se bom nekako izlizal, sem si rekel. Saj mi boš pomagal, ne? Tako nezno me boli. Tako zelo zelo, da se bojim, kaj bo z mano.

»Priden ... Vse bo v redu, veš, mucek.«

Fant me je spravil v kartonasto škatlo, obloženo z mehko brisačo, me naložil v srebrni karavan in že sva bila na poti k veterinarju.

Prihranil vam bom poročilo o najhujšem peklu, ki sem ga doživel v življenju. Za večino živali je veterina, to vedite, kraj, kamor nočejo stopiti dvakrat, zato nima smisla razpredati o tem.

Domenjeno je bilo, da bom pod fantovo streho, dokler povsem ne okrevam. Imel je čedno stanovanjce in živel je sam. V kopalnici mi je uredil stranišče, v kuhinji pa nastavil skledici za hrano in vodo.

Čeprav se mi ne vidi, sem v resnici precej pameten in uglajen muc, zato sem si takoj zapomnil, kam moram na stran. Nikjer se nisem ponečedil. Tudi krempljev si nisem brusil tam, kjer je rekel, da ne smem. Ker ni maral imeti popraskanih sten in podbojev, sem si jih brusil na pohištvu in preprogi, saj mi tam ni prepovedal. (Najprej se je majčke-no mrščil, ampak ker se hitro učim, sem takoj zavohal, kaj je *strogo* prepovedano in kaj ne. Pohištvo in preproga nista bila strogo prepovedana praskalnika.)

Trajalo je kakšna dva meseca, preden se mi je kost zaceli-la in so mi lahko odstranili šive. V tem času sem izvedel, kako je fantu ime: Satoru Mijavaki.

Satoru me je klical, kot se mu je zazdelo tisti trenutek: ti, muc, mucek, gospod mačkon in podobno. Jasno, saj nisem imel imena.

Pa tudi če bi ga imel, bi mu ga težko povedal. Z ljudmi je tak križ: razumejo se samo med sabo, nas živali pa ne. V tem pogledu smo veliko večje poliglotke – ste to vedeli?

Vsakič, ko sem hotel ven, se je Satoru namrgodil in takole moledoval: »Mucek, šel boš ven in te ne bo več nazaj, kaj pa potem? Potrpi še, dokler ne boš čisto dober. Misliš imeti do konca življenja šive v nogi?«

Zdaj sem lahko že dokaj spodobno hodil, čeprav je še bolelo, zato se mi ni zdela taka reč, če bi šivi kar ostali. Ker pa je Satoru delal tak obraz, sem se hočeš nočeš za dva meseca sprijaznil s hišnim zaporom. Saj takole šepav tudi ne bi bil kaj prida tekmeč v ravsih z drugimi mačkoni.

Končno se mi je poškodba čisto zacelila.

Postavil sem se pred vhodna vrata, od katerih me je Satoru, namrdnjen, vedno odganjal.

Spusti me ven, prosim. Hvaležen sem ti za vse, kar si naredil zame, tega ti ne pozabim. Od zdaj naprej ti bom pustil – samo tebi – da me božaš, tudi če ne dobim nič v zameno, obljubim, tam zunaj, na srebrnem karavanu.

Takrat Satoru ni naredil zaskrbljenega, ampak prav žalosten obraz. Tak kot pri pohištvu in preprogi – češ, ni strogo prepovedano, ampak ... Tak obraz.

»Ti je vseeno bolj všeč zunaj?«

Hej, ne bodi no taka kislica. Me boš pogrešal, ali kaj?

»Mislil sem pač, da bi bil zdaj moj muc.«

Iskreno, o tej izbiri nisem razmišljal. Hočem reči, kot zakrknjen potepuh še pomislil nisem, da bi bil lahko hišni ljubljencek.

Mislil sem ostati, dokler se ne pozdravim, potem pa pobrati šila in kopita. No, pravzaprav sem mislil, da bom *moral* nazaj na ulico.

In če bo že treba, sem si rekel, bo pametneje, da se elegantno odsmukam, še preden me našenejo. Mačke smo navsezadnje uglajena bitja.

Praviš, da sem lahko tukaj doma? Mar bi prej povedal!

Smuknil sem skozi vrata, ki mi jih je sramežljivo priprl, se ozrl in mu mijavknil. *Pridi, no.*

Satoru je imel za človeka v resnici precej dobro uho za mačkovščino in je očitno razumel, kaj mu pravim. Malo se je obotavljal, potem pa le stopil za mano.

Tisto noč je bila luna svetla in na mestnih ulicah je vladal mir.

Skočil sem na pokrov srebrnega karavana, ves navdušen, da se mi je vrnila skakalna spretnost. Potem pa hop nazaj na tla, da se še malo povaljam.

Ob mimovozečem avtu mi je rep v trenutku šinil pokonci: jasno, vame se je zalezal strah pred novo nesrečo. Nevede sem se skril za Satoruja, ki je moje početje opazoval z ljubečim nasmeškom na obrazu.

Skupaj sva naredila krog po soseski, potem sem se vrnil v blok. Postavil sem se pred prva vrata v prvem nadstropju in zamijavkal. *Odpriiii!*

Ozrl sem se navzgor k Satoruju, ta pa se mi je smejal, kakor da mu gre na jok.

»Tukajle sva doma, veš, mucek.«

Vem. Zato mi že enkrat odpri.

»Boš zdaj moj?«

Bom. Ampak vsake toliko pa le pojdiva na sprehod.

Tako sem postal Satorujev muc.

»Ko sem bil majhen, smo imeli doma prav takega muca, veš,« je rekel Satoru in iz omare prinesel album. »Glej.«

Album je bil do zadnjega kotička poln fotografij nekega mačka. *Jasno, takim, kot si ti, pravimo mačkomani.*

Maček na slikah mi je bil zares podoben. Tudi jaz sem skoraj čisto bel, edino na obrazu in repu imam nekaj barve. Enaki lisi na glavi, enako črn kljukast rep, samo da je njegov gledal v drugo smer. Marogi na obrazu pa sta bili na dlako podobni mojima.

»Lisi na čelu spominjata na osmico, zato smo muca poimenovali Hači,« je pojasnil Satoru (tako Japonci rečejo številki osem, napišejo pa jo takole: 八).

Na, zdaj me pa skrbi, kakšno ime boš dal meni – samo da ne Devet.

»Kaj praviš na Nana?« (To se pravi, Sedem.)

Opla, odštevava? Presenečenje.

»Glej, tvoj gleda v drugo smer kot Hačijev, spominja na sedmico.«

Aha, govoriš o mojem repu.

Ampak hej, počasi – a ni Nana bolj ime za samice? Jaz sem čisto spodoben muc – kako si to predstavljaš?

»Ti je všeč? Nana. Sedmica je pa itak srečna številka – saj veš, *lucky seven*.«

Poslušaj, kaj ti pravim, sem mijavknil, Satoru pa me je smehljaje požgečkal pod brado.

»Ti je všeč?«

Ne! Ampak ... Ne velja spraševati, medtem ko me čohaš pod brado. Kar presti začnem ...

»Ti je, a ne?«

Saj pravim, da nee ... prr ...

Nazadnje nisem dobil priložnosti za razjasnitev nesporazuma (ko me je pa ves čas božal), in tako sem postal in ostal Nana.

»Preseliti se bova morala, veš,« je rekel Satoru.

V bloku so bili hišni ljubljenci prepovedani, a mu je očitno uspelo preprostiti stanodajalca, da lahko ostaneva, dokler ne okrevam. Potem sva se preselila na drug konec mesta. Nekdo, ki se preseli samo zaradi mačke – to moram povedati, pa čeprav sem maček – ta je res pravi mačkoman.

Tako se je začelo najino skupno življenje. Satoru je bil z mačjega gledišča zgleden človeški sostanovalec in obratno, jaz sem bil zanj zgleden *mucímer*.

V petih letih, ki so sledila, sva se resnično ujela.

Zdaj sem bil že odrasel maček, Satoru pa je imel malo čez trideset človeških let.

»Nana, oprosti,« mi je opravičujoče zakročil z roko po glavi.

Je že v redu, nič se ne sekiraj.

»Žal ne gre drugače.«

Saj pravim, da ni nič hudega. Že vem, vse razumem.

»Nisem hotel, da se ločiva ...«

Človeško življenje se ne izide vedno po željah, kaj šele mačje.

Če ne morem več živeti s tabo, se bom pač vrnil na stara pota.

Pravzaprav sem se nameraval posloviti že takrat, ko sem si pozdravil zlomljeno kost. Zdaj bom še toliko lažje spet potepuh.

Ničesar nisem izgubil, še pridobil sem: ime in pet let življenja s tabo. Zato se nikar tako ne mršči. Mačke mirne duše sprejmemo vse, kar nas doleti.

Edina izjema do zdaj je, da sem se obrnil nate, ko sem si zlomil nogo.

»Prav. Greva?«

Satoru je odprl vratca moje transportne kletke in jaz sem ubogljivo vstopil. Vseh pet let življenja s Satorujem sem bil priden muc; tudi ko me je peljal k veterinarju, v zame najbolj peklenski pekel, se nisem nikoli upiral kletki ali se drl, kakor bi me dajali iz kože.

No, pa pojdiva. Vzoren ‚mucímer‘ bom gotovo tudi vzoren mačji sopotnik.

Satoru je vzel kletko in jo naložil v srebrni karavan.

KOSUKE
ali o tem, kako mačke
na repu prinašajo srečo

Dolgo se že nisva slišala.

Tako se je začejalo sporočilo.

Pošiljatelj je bil Satoru Mijavaki, Kosukejev prijatelj iz otroških let, ki pa se je že v osnovni šoli odselil na drug konec dežele. Po tistem se je še večkrat preselil in se vmes kdaj kar udril v zemljo, a sta vse do zdaj, ko sta imela že več kot trideset let, presenetljivo ohranila stike. Tudi če se vmes nista slišala po več let, sta se ob vsakem srečanju pogovarjala, kot da bi se nazadnje videla včeraj – na tako trdnih temeljih je stalo njuno prijateljstvo.

Oprosti, ker ti pišem tako iznenada in še z veliko prošnjo: Bi lahko posvojil mojega mačka?

Mačka ima najrajši na svetu, je še napisal, a ga zaradi izrednih okoliščin ne more obdržati, zato mu išče novega lastnika.

Podrobnosti mu ni razkril. Ponudil mu je samo, da mačka prej pripelje na ogled.

Pripel je dve njegovi fotografiji; maček je imel na glavi lisi v obliki osmice.

»Saj je tak ko Hači!« je nehote vzkliknil Kosuke.

Maček s fotografij je bil precej podoben tistemu, ki sta ga skupaj našla kot dečka.

Kosuke je podrsal do druge fotografije: dvignjenega repa s črnim koncem, zavihanim v obliki sedmice. Spomnil se je, da je nekoč slišal, da mačke s kljukastim repom prinašajo srečo.

Brskal je po spominu, kdo že mu je to povedal, na lepem pa zavzdihnil. Seveda, njegova žena – ta, ki ga je zapustila in se vrnila k staršem. Kdaj bo spet doma, ni vedel. Vedno bolj ga je obhajala slutnja, da mogoče nikoli več.

Prešnila ga je trapasta misel: Bi bilo kaj drugače, če bi tudi onadva imela krivorepo mačko?

Če bi se po hiši smukala mačka s kljukastim repom in nanj zapenjala koščke sreče in krpice veselja, bi bila mogoče bolj brezskrbna – življenje bi bilo lepše, pa čeprav brez otrok.

Kaj pa, če bi ga res vzel, si je rekel. Muc na sliki je lep, tak kot Hači, kljukast rep ima, pa še Satoruja bi videl po dolgem času.

Prijatelj me sprašuje, če bi posvojil njegovo mačko. Kaj misliš? se je glasilo Kosukejevo sporočilo ženi. Odgovorila je samo: **Naredi, kakor veš.** Ravnodušna izjava – ki pa ga je vseeno ohrabrila, saj mu doslej ni niti odgovarjala.

Če bi res vzel prijateljevega mačka, bi prišla nazaj, da bi ga videla? Nazadnje bi se lahko, mačjeljubka, omeščala. In če bi ji potožil, da sam za žival ne zna skrbeti prav, bi se mogoče vrnila vsaj iz usmiljenja do mačka, če že ne do moža.

Ah, ampak oče ne mara mačk, se je opomnil Kosuke. Ne bo šlo. Nehote je cmoknil, jezen sam nase, ker se ravna po očetovi volji.

Ravno zaradi takih reči sta se z ženo oddaljila. Zdaj je bil lastnik fotoateljaja tako ali tako on sam, zakaj bi se potemtakem oziral na očeta.

Tako se je Kosuke Savada, podžgan z mislijo, da bo ključboval očetu, prijavil kot kandidat za novega lastnika mačkona svojega prijatelja iz otroštva.

Satoru Mijavaki se je prikazal na njegovem pragu že naslednji teden, na dan, ko ni fotografiral. Pripeljal se je s srebrnim karavanom, skupaj z mačkom, ki ga je tako oboževal.

Ko je pred ateljejem zarohnel avtomobilski motor, je Kosuke stopil na prag. Satoru je ravno parkiral.

»Kosuke, kako lepo te je spet videti!« je zaklical Satoru, izpustil volan in z voziškega sedeža pomahal prijatelju skozi odprto okno.

»Kaj mahaš, rajši hitro parkiraj!« ga je priganjal Kosuke, nasmejan do ušes. Videla se nista že tri leta, a sta se bila kot ob vsakem srečanju nepopisno vesela. Tako je bilo že od otroštva.

»Zakaj pa nisi zapeljal tja na konec? Tukajle ni lahko parkirati.«

Pred ateljejem so bila tri parkirna mesta za stranke in Satoru je ustavil kar najbliže vhodu. Tam je vedno stala kopica škatel, polnih nekakšne robe, zato so stranke navadno parkirale po vrsti od skrajnega roba sem. Svoj avto je imel Kosuke zadaj na netlakovanem dvorišču.

»Da ne bom v napoto strankam!«

»Danes ne delam, si pozabil?«

Kosuke je fotoatelje prevzel od očeta in je imel ob sredah zaprto. Da bi šel na roko Satoruju, ki je bil zaposlen v podjetju, se je hotel zmeniti za konec tedna, pa Satoru ni maral nič slišati o tem, češ, posvojil boš mojega mačka, jaz se bom prilagodil tebi.

»Vidiš, pa res,« se je spomnil Satoru. Stopil je iz avta čohaje se po glavi, nato pa z zadnjega sedeža vzel kletko.

»Je to Nana?« se je pozanimal Kosuke.

»Ja. Saj sem ti poslal fotke, rep ima zavihan v sedmico. Posrečeno ime, kaj?«

»Hja, posrečeno ... Vedno si dajal imena na prvo žogo, spomni se Hačija.«

Hačija z osmico nad očmi ...

Kosuke je prijatelja povabil naprej, da bi si ogledal Nano, a je maček v svoji kletki samo zlovoljno renčal in ni kazal znakov, da bi hotel ven. Ko je pokukal k njemu, sta ga nazaj gledala samo črni kljukasti rep in bela ritka.

»Ja Nana, kaj pa je? Nana, Nanček,« ga je poskušal odobrovoljiti Satoru, a je kmalu popustil. »Oprosti,« je rekel prijatelju, »očitno ima tremo, ker je v tuji hiši. Pustiva ga, se bo že navadil ...«

Vratca mačkove kletke je pustil odprta in se posvetil ogrevanju starega prijateljstva.

»Voziš, ne bom ti ponujal alkohola,« se je opravičil Kosuke. »Kaj bi pil, kavo, čaj?«

»Prav, pa kavo.«

Kosuke je skuhal kavo za dva in jo postregel. Satoru je vzel ponujeno skodelico, potem pa povprašal čisto mimogrede: »Tvoje žene ni doma?«

Kosuke si je hotel na hitrico nekaj izmisliti, a mu ni šlo nič z jezika. Tišina se je vlekla predolgo, in nazadnje je kapituliral.

»Malo je šla k svojim.«

»Aha ...«

Satoru je obmolknil in naredil opravičujoč obraz, češ nisem vedel, da je to tako kočljiva tema. »Ampak ... glede mačka se morata verjetno strinjati?« je preveril. »Ne bo jezna, če ga boš kar vzel na lastno pest?«

»Žena obožuje mačke. Mogoče se celo prej vrne, če ga vzamem.«

»No, najbrž je odvisno tudi od mačke ...«

»Saj si mi poslal Nanovo sliko. Posređoval sem ji jo in je rekla, naj naredim po svoje.«

»Čakaj – pa to res pomeni, da se strinja?«

»Odkar je odšla, je bilo to prvič, da mi je sploh odgovorila.«

Da jo bo mogoče zvabil domov ravno z mačkom, je Kosuke rekel napol v šali, a se je še kako oklepal tega upanja.

»Mačka ne bi nikoli nagnala od hiše. Če se slučajno ne vrne, bom pa sam skrbel zanj. Ni problema, kakorkoli obrneš.«

Satoru se je vdal. Zdaj je bil na vrsti za vprašanja Kosuke.

»Ampak povej – kako to, da muca oddajaš?«

»Joj, veš ...« Satoru se je v zadregi smehljaje popraskal po temenu. »V tej situaciji ne moreva ostati skupaj.«

Aha, si je rekel Kosuke. Slutil je že, ko mu je Satoru predlagal, da se prilagodi njegovemu prostemu dnevu, čeprav je bilo sredi tedna. »So te dali na čakanje?«

»Mja, v glavnem, ne more biti več pri meni.«

Satoru se je vrтел okrog odgovora ko maček okrog vrele kaše, zato je Kosuke nehal vrtati vanj. Očitno mu je bilo odveč, da bi se mu zaupal.

»Vsekakor moram poskrbeti za Nano, zato sem najprej vprašal prijatelje.«

»A tako, ti vraga.«

Kosuke si ga je zdaj še bolj želel vzeti, saj bi pomagal staremu prijatelju.

»Kako pa je kaj s tabo?« ga je vprašal. »Mislim, kako boš v prihodnje.«

»Hvala, vse bo v redu, če le poskrbim za Nančka.«

Kosuke je začutil, da ga več ne sme vprašati, vsiljevati pa se mu tudi ni hotel.

»Ne veš, kako presenečen sem bil, s Hačijem sta si podobna kot jajce jajcu.«

»V živo še toliko bolj.« Satoru se je ozrl po kletki za svojim hrbtom, a še vedno ni kazalo, da namerava Nana pokukati ven. »Tudi jaz sem komaj verjel očem, ko sem ga prvič zagledal. Za hip sem že pomislil, da je Hači.«

»Močno dvomim,« se je zasmeljal Kosuke, a je navidezna vedrina prikrivala grenek priokus. »Kaj pa je bilo potem s Hačijem?«

»Poginil je, ko sem bil v srednji šoli. Novi lastnik je javil, da ga je povozil avto.«

Za Satoruja je bil to še eden v vrsti udarcev. Le kje je bil, ko je izvedel?

»Mar bi mi povedal,« je rekel Kosuke. Prijatelju bi lahko stal ob strani, saj je mačka poznal tudi on. Kako ga je moral Satoru objokovati!

Satoru se mu je opravičil. »Od žalosti sem bil čisto iz sebe.«

»Ne opravičuj se, cepec,« ga je zbodel Kosuke in se naredil, kot da ga bo boksnil, Satoru pa se mu je igrivo izmaknil, kakor da bi se ga bal.

»Kako hitro gre čas! Zdi se mi, kot da bi Hačija našla včeraj,« je rekel Satoru. »Se spomniš?«

Če se spomni!

»Kako bi pozabil,« se je kislo nasmehnil Kosuke, Satoru pa se je sramežljivo zahehetal.

Nedaleč od Fotoateljeja Savada se je na položno pobočje naslanjala soseska, ki so jo pred tremi desetletji opevali kot višek modernosti. V njej so se izmenjavale bleščeče enodružinske hiše kot iz razstavnega salona in večstanovanjske stavbe kot iz škatlice.

V enem odličnih blokov je prebivala Satorujeva tričlanska družina: fant in njegovi starši.

Satoru in Kosuke sta se spoznala v plavalni šoli, ki sta jo začela obiskovati v drugem razredu osnovne šole. Kosuke je bil že od malega nagnjen h kožnim vnetjem; v plavalni tečaj ga je vpisala mama, saj je verjela, da mu bo plavanje utrdilo kožo proti alergijam. S Satorujem je bilo drugače: bil je tako uren plavalec, kot da bi imel med prsti plavalno kožico, zato so ga učitelji spodbujali, naj začne resno trenirati. Tako se je vpisal v plavalno šolo.

Satoru je bil velik nagajivec. Med prostim plavanjem se je včasih potopil na dno bazena in se plazil po njem kakor pupek, drugič se je naenkrat pognal na površje in strašil sošolce, skratka, venomer je uganjal vragolije. Plavalni učitelj se je jezil nanj in ga ošteval: »Ti povodni mož, ti!« Tako se ga je oprijel vzdevek Povodni mož. Kadar se mu je zazdelo, ga je učitelj klical tudi Plavutka.

Satoru se je kljub temu uvrstil v napredno skupino hitrejših plavalcev, medtem ko je Kosuke ostajal v navadni skupaj z večino drugih preobčutljivih otrok.

Kosukeju je bil Satoru pri plavanju vedno vzor, ne glede na vzdevke. Sicer sta se dobro razumela, ampak take stvari mu je Kosuke kar malo zameril. Tudi zavidal mu je.

Če pa se je kakšna Satorujeva norčija ponesrečila in se je, recimo, skok na glavo končal z udarcem ob dno bazena in razbitim čelom, se je Kosukejeva zavist v hipu razblinila.

Dokončno se je tehtnica prevesila v naklonjenost po nekem izjemnem dogodku. Bilo je ob začetku poletja, kakšni dve leti po tem, ko sta začela skupaj plavati.

Na dogovorjeno mesto ob vznožju soseske, od koder sta odhajala v plavalno šolo, je prvi prišel Kosuke. Tako je tudi prvi odkril škatlo.

Kartonasta škatla je stala sama samcata sredi ničesar, naravnost pod tablo z načrtom soseske, in mijavkala. Kosuke jo je previdno in boječe odprl ... in zagledal dva klobčiča puhastega belkastega, tu in tam lisastega krzna.

Brez besed je ostrmel. Kakšni mehki, nebogljeni stvarci. Tako majceni, da se ju je komaj upal dotakniti ...

»O, mucki!«

Glas izza Kosukejevega hrbta je bil Satorujev. »Kje si ju pa dobil?« je vprašal in počepnil k njemu.

»Nekdo ju je pustil tukaj.«

»Kako sta srčkani!«

Nekaj časa sta s prsti nežno božala mehki puh.

»Bi eno vzela v roke?« je čez čas predlagal Satoru.

Alergijo imaš, zato se ne smeš dotikati živali. Kosukejeve misli je spreletelo mamino nadležno svarilo, ki ga je spremljalo že od malih nog, a vendarle ni mogel gledati križem rok, kako si mucko jemlje Satoru. Konec koncev ju je prvi našel on.

Prijel je mucko od spodaj in si jo položil na dlan – kako peresno lahka je bila!

Fanta bi mucki najraje kar božala in božala, a nista smela zamuditi na plavanje. S težkim srcem sta vstala in se priganjala, češ, iti morava, mudi se, pojdiva že.

Medtem ko sta jo opotekaje se mahala na trening, sta si obljubila, da prideta mucki spet pogledat domov grede. Na

bazen sta pridrvela tik *po* zdajci in si prislužila učiteljev krc po čelu.

Po plavanju sta oddirjala nazaj, kar so ju nesle noge.

Škatla je bila na istem mestu, pod tablo z zemljevidom soseske – a z eno samo mucko. Drugo je najbrž že kdo vzel.

Čutila sta, da je usoda preostale živalce v njunih rokah – te, ki je imela na čelu tribarvno liso v obliki osmice, črn konec repa pa zavihan v kljuko.

Družno sta posedla ob škatlo in se nepremično zastrmela v malo spečo klobko. Kateri otrok na svetu si ne bi želel odnesti puhaste stvarce domov?

Obema se je videlo, kaj se jima plete po možgančkih: Kaj porečejo doma, če jo prinesem?

Kosuke se je spraševal, kaj bi rekla mama. Verjetno bi mucki nasprotovala zaradi njegovih alergij, oče pa tudi ni bil ravno ljubitelj živali ...

Satoru si je delal manj skrbi. »Jaz bom ... mamu bom prosil!« je bil odločen.

»Hej, ne velja!«

Da je Kosuke tako vzrojil na prijatelja, je bilo zaradi nedavnega dogodka na plavanju. Neka punca, ki mu je bila všeč, je med občudovanjem Satorujevih plavalnih spretnosti pred njim zamrmrala nekaj v smislu, kako *kul* se ji zdi (v resnici je verjetno mislila samo, kako drugačen je, kadar plava, ne po balinski kot navadno, zato je bil Kosuke najbrž po neumnem ljubosumen).

Satoru je hiter plavalec, nima težav z alergijami, njegovi starši so prijazni, je mlel Kosuke, in če bo domov prinesel mucko, mu jo bodo gotovo dovolili obdržati. *Ne samo, da mi je prevzel simpatijo – gladko mi bo speljal še to mehko, puhasto živalco. Je to pravično?*

Satoru je ob Kosukejevem srditem odzivu zazijal, kakor da bi dobil zaušnico. Kosukeja pa je v hipu zapekla vest, ko je videl prijateljev zmedeni pogled.

Sam je najbolje vedel, da se je samo znesel nad prijateljem.

»Če sem jo pa jaz prvi našel ...« je komaj iztisnil iz sebe izgovor, na kar se mu je Satoru smrtno resno opravičil.

»Potem je muca tvoja.«

Kosukeja je bilo še vedno sram, da je tako vzkipeł, in je jezen nase samo prikimal. Nelagodno sta se poslovila, potem pa je škatlo z mucko, prižemajoč jo k sebi, odnesel domov.

Mama se je upirala manj, kot je pričakoval.

»Saj alergija se ti je že čisto popravila – mogoče zaradi plavanja? Če boš pridno pospravljaj za njo, bo najbrž vse v redu. Zadnjič na obisku pri stricu nisi imel težav z njegovo mucu.«

Kosukejeva mama se je v resnici že precej pomirila glede njegove alergije in ga ni več nenehno vodila k zdravniku.

Oče je bil trši oreh.

»Kakšna mačka neki, si pri pravi?« je zagrmel in si ni dal ničesar dopovedati. »Kaj pa, če si bo brusila kremplje po hiši? Sploh pa imeti mačko ni zastonj! Misliš, da sem fotograf zato, da bom redil mačko?«

Niti mama ga ni preprosila, le še bolj ga je razkačila. Trmasto je vztrajal pri svojem, nazadnje pa je sina nagnal iz hiše, češ, še pred večerjo jo nesi tja, od koder si jo vzel.

Kosuke je bil na robu solz, ko je škatlo z mucko nosil nazaj k vznožju soseske.

Da bi škatlo pustil kar tam, pod tablo z zemljevidom – ne, tega ni mogel. Ker sta se s Satorujem maloprej tako nerodno poslovila, ga je bilo sram, a se je le napotil k prijatelju domov.

»Oče ne dovoli ...« je pohlipal Satoruju pred vrati. Drugega ni spravil iz sebe.

Satoru je razumevajoče prikimal, nato pa vzkliknil: »Meni prepusti, nečesa sem se spomnil!« In že je stekel v hišo.

Kosuke je bil prepričan, da je šel vprašat mamo, če lahko obdrži mucko, a ko se je spet prikazal, je imel na rami plavalno torbo.

»Satoru, kam pa greš s tem? Ko pride oče, bomo večerjali!«

»Kar jejta!« je zaklical mami, medtem ko se je obuval v predsobi. »S Kosukejem beživa od doma!«

»Kaj?!«

Satorujeve mame, vedno uglajene in prijazne gospe, Kosuke še ni slišal tako vznemirjene.

»Satoru, počakaj! Kaj se to pravi?«

Mama je za štedilnikom nekaj cvrla, zato ni mogla na vrat na nos v predsobo. Iz kuhinje je razburjeno pomolila samo obraz.

»Kosuke – kaj se pa gresta?«

Nerodno vprašanje, saj se še Kosukeju ni niti sanjalo. Izpustil je enak vzdih presenečenja.

»Pridi,« je Satoru potegnil prijatelja za roko in že sta pustila njegov dom za sabo. »Veš, zadnjič sem v šoli v neki knjigi bral o fantu, ki je našel kužka. Oče mu zabiča, naj ga odnese nazaj, on pa se ne more ločiti od njega, zato pobegne od doma. Oče se sredi noči odpravi iskat sina in mu na koncu dovoli obdržati ljubljeno, če obljubi, da bo sam skrbel zanj,« je ves iz sebe izklepetal vsebino knjige. »Ti naredi enako, gotovo bo delovalo! Tvoja zgodba je čisto enaka, samo da imaš namesto kužka muco! Pomaгал ti bom!«

Kosukeju se je zdela njegova zgodba, tudi če je odmisli pasje-mačjo zamenjavo, prav malo podobna tisti iz knjige, ki ni omenjala kakšne pomoči – a če pobegne od doma, se bo očetu lahko vsaj malo zasmilil. Počasi se je začel ogrevati za načrt ...

Odločitev je padla. Najprej sta se oskrbela z živežem: v trgovini sta pri blagajni povprašala za hrano za mačje mladiče in prodajalec, mladenič z rdeče pobarvanimi lasmi, jima je svetoval, naj vzameta konzervo s paštetko. Videti je bil sicer malce strašljiv, a je bil začuda čisto prijazen.

Večerja se je odvila v parku sredi soseske. Satoru je od doma prithotapil pecivo in sladkarije, ki sta jih fanta jedla po grizljajih, mucki pa sta odprla konzervo.

»Pisalo je ‚sredi noči‘, zato mislim, da bova morala zdržati nekje do polnoči,« je bil prepričan Satoru, ki je očitno mislil na vse: od doma je prinesel celo budilko.

»Ampak če me tako dolgo ne bo domov, bo oče besen ...«

Kosukejev oče je bil na zunaj priljuden, doma pa siten, jezljiv in nepopustljiv.

»Kje pa, saj gre za mucko! Na koncu ti jo bo dovolil obdržati, boš videl!«

Dovolil ... tako je bilo v knjigi, ja, si je mislil Kosuke, a zaradi Satorujeve slepe gorečnosti svojega pomisleka ni mogel izreči na glas. *Moj oče pa je precej drugačne baže ... Se bo res posrečilo?*

Medtem ko sta si v parku krajšala čas z mucko, so ju ogovarjale gospe, ki so se sprehajale same ali s psički.

»Ja fanta, a ni že malo pozno? Domače bo skrbelo.«

Na tistem koncu so ju vsi predobro poznali, zato se je Kosukeju dozdevalo, da morda nista izbrala najboljšega kraja. Satoru pa v tem ni videl težave.

»Brez skrbi, zbežala sva od doma!« je odgovarjal gospem.

»Jejtana! Alo, hitro domov!«

Ne – nikakor ne – takole se že ne zbeži od doma. Kosuke ni vedel, kako se zbeži od doma, toda bil je prepričan, da njun način ni pravi. Ko ju je ogovorila že peta gospa, je končno glasno podvomil o Satorujevem načinu.

»Satoru, takole se verjetno ne zbeži od doma.«

»Če pa v knjigi piše, da ga pride oče iskat v park.«

»Verjamem. Ampak mislim, da tole nima smisla.«

Da se bo oče omeščal, če bo zbežal od doma – da se mu bo zamislila tudi mucka in mu jo bo dovolil imeti – tako se tale zgodba zagotovo ne bo razpletla.

Takrat pa je od nekod zadonel klic: »Satoru!«

Satoru se je ozrl in zagledal mamo.

»Pozno je, pridi že domov! Kosuke, tudi tvoje bo skrbelo!«

Satoru se je zdrznil. »Tako hitro ste naju našli!«

»Sta mislila, da vaju ne bomo?!«

Bolj čudno bi bilo, če ju ne bi. Vsaka od tistih gospa, ki so ju nagovorile, se je spotoma zglasila pri Satorujevih doma in poročala, da se še vedno potika po parku.

»Oprosti, mami, ne morete naju še najti!« je zavpil Satoru. Pograbil je škatlo z mucko, Kosukeju zaklical »Greva!«, in že jo je ucvrl. Kosukeju ni preostalo drugega, kot da mu sledi. Zdelo se mu je, da jima Satorujeva zgodba polzi iz rok, a da se še vedno lahko obrne njima v prid. Gotovo ... mogoče.

Komaj sta ušla Satorujevi mami po klancu navzdol, že je udaril kakor grom besni glas Kosukejevega očeta: »Mularija!«

Zdaj srečnega konca ni bilo več pričakovati.

Kosuke je ravno pomislil, da bi se bilo najboljše opravičiti, ko je Satoru zavpil »Sovražnik!«

Ja, to je bila nedvomno kaplja čez rob.

»Beživa!«

Njuna zgodba o pobegu od doma je zdaj povsem izgubila štreto. Kako se bo končala, Kosuke v tistem trenutku še ni vedel, zato se je hočeš nočeš pognal v dir za Satorujem, ki je kar pokal od samozavesti.

Njegov oče, ki je trpel za presnovnim sindromom, je bil čisto brez kondicije, zato sta se ga otresla za prvim vogalom, a sta zdaj tekla po dobro pregledni ulici, na kateri se nista imela kam skriti.

»Kosuke, semle!«

Satoru je smuknil v trgovino, v kateri sta prej kupila mačjo hrano. Redke stranke so stoje listale časopise ali revije, medtem ko je rdečelasi prodajalec ravnodušno zlagal blago na police.

»Skrijte naju, za petama so nama!« je hlataje za zrakom prosil Satoru prodajalca, ki je sumničavo motril oba pajaca.

»Če naju dobijo, jo bodo vrgli na cesto!«

Iz škatle, ki jo je Satoru pomolil prodajalcu pod nos, se je razleglo sireni podobno zavijanje.

Mladenič se je molče zastrmel v škatlo, se brez besed obrnil na peti in odšel v notranjost trgovine. Po nekaj korakih se je ozrl in jima pomignil z roko, naj mu sledita.

Naposled ju je spustil ven skozi zadnja vrata.

»Hvala lepa!« je zaklical Satoru in se pognal v dir, Kosuke pa brž za njim. Ni bilo več čisto jasno, kateri je glavni junak te drame pobega.

Kosuke se je še ozrl in se priklonil, prodajalec pa jima je čemerem kot vselej pomahal v slovo.

Tako sta begala sem in tja, a na otroških nogah pač ne prideš daleč.

Nazadnje sta se zatekla v šolo. Satorujev bizarni načrt pobega od doma je odmeval po soseski in tja sta se skrila pred številnimi odraslimi, ki so ju lovili.

Vsem učencem je bilo znano, da šola ni najbolje grajena in da se slabo zapahnjena okna hitro vdajo: skozi se je dalo priti noter. Odrasli pa niso vedeli, kje bi vstopili, in so tavalili okrog poslopja. Fanta sta jim ušla in stekla po stopnicah navzgor.

Ko sta prikolovratila na streho, sta končno lahko odložila škatlo z mucko.

»Si v redu? Nisi pretresena?«

Odrpela sta škatlo, iz katere ni bilo slišati ne bev ne mev, in zagledala mucko, stisnjeno v kot. Kosuke se je je previdno dotaknil ...

»Miiiv!« se je oglasilo kar najglasneje.

»Ne smeš, tiho bodi!«

Fanta sta si družno prizadevala mucko utišati, ampak mačke pač ne poslušajo.

»Miv, miv, miv!«

Ko so to slišali odrasli, so penasti od jeze ugotavljali: »To je bilo mijavkanje!«

»Na strehi sta!«

In začeli so se zbirati pred šolo.

»Kosuke, zdaj je pa dovolj!« je zagrmel Kosukejev oče in preglasil vse druge. Glede na ton je Kosuke lahko pričakoval, da bodo padale batine.

S solznimi očmi je Satoruju očital: »Nič ne gre tako, kot si obljubil, lažnivec!«

»Saj ne veš! Mogoče se še vse obrne ...«

»Prav gotovo!«

Od spodaj se je spet zaslišalo vpitje.

»Satoru, pridi dol!« Lovu se je očitno pridružil tudi Satorujev oče.

»Tamle se da splezati, po požarnem stopnišču!« je čisto po nepotrebnem zakričal eden od odraslih, in Kosukejev oče, ki mu je v glavo bušnila kri, ni izgubljal časa.

»Dovoooolj!«

Kosuke se je prijel za glavo, Satoru pa je stekel k ograji na strehi. Nagnil se je daleč čeznjo ...

»Ne hodi seeeem! Če prideš, skočim ...!«

Med odraslimi spodaj je završalo – očitno so se prestrašili.

»... je rekel Kosuke!«

Kaj?! Kosuke bi kmalu kriknil najglasneje od vseh.

»Satoru, kaj pa govoriš?!«

Povlekel je prijatelja za rokav, ta pa je dvignil kazalec in s kar najbolj nasmejanim obrazom razglasil: »Pst! Veliki preobrat!«

Samo še tega se je manjkalo.

K sreči je Satorujeva zadnja burka vsaj vzela veter iz jader Kosukejevemu očetu.

»Satoru, je to res?!« je zaklicala Satorujeva mama proti strehi.

»Res, res!« je zaklical nazaj Satoru. »Se je že sezul!«

Spodaj je nekdo kriknil.

»Kosuke, ne bodi zaletav!« je vpil Satorujev oče, Kosukejev pa: »Ne zafrkavaj se!« Bil je tako razkurjen, da se je že na daleč videlo, kako se mu kadi iz ust. »Dovolj teh norčij, prišel bom gor in te zvlekel dol!«

»Ne, stric, Kosuke se je že odločil. Če pridete sem, bo skupaj z mucko skočil v smrt!« ga je poskušal zadržati Satoru.

Potem se je z resnim obrazom ozrl k prijatelju: »Kosuke, malo zajahaj ograjo, prav?«

»Ne bom! Sploh pa se ne igraj z mojim življenjem!«

»Saj bi rad imel mucko, ne?!«

»To že, ampak ...«

Je bilo zato res treba postavljati življenje na kocko? Vsa reč je bila več kot čudna, saj se Satorujeva zgodba o pobegu od doma zagotovo ni končala tako, da je fant skočil s strehe s kužkom vred.

»Ne bi rajši najprej vprašal, če jo vzamete vi?!«

Satoru je pobuljil kakor golob, ki so ga zadeli s fračo.

»Da bi jo vzel jaz?«

»Vsak bi prej pomislil na to, kot pa da sili prijatelja v dvojni samomor.«

»Pa bi prej povedal, da jo lahko vzamem!«

Nasmejan od ušesa do ušesa je Satoru zaklical dol mami in očetu: »Oče, mama! Kosuke bi rad, da mi vzamemo mucko!«

»Prav, vzeli jo bomo, samo pregovori ga, naj odneha!«

Med odraslimi spodaj pa se veter nespোরazuma še lep čas ni polegel.